

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 8. uri zjutraj.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta " 3.— " " 4.50
za četrt leta " 1.50 " " 2.25

Z "Novičarjem" vred:

za vse 1-to gl. 7.—
" pol leta " 3.50
" četrt " 1.75

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 6 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov. — "Novičar" pa po 2 nov.

EDINOST

Oglas in osnanila se računajo po 8 nov. vsakega v petito; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic. Poslana, javna zahvala, smrtne itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnštvo Piazza Caserma št. 2. Odprte reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

•V edinost je meča

Sodne razmere.

(Govoril dr. Laginja v 201. seji državnega zbora dne 16. februarja t. l.)

(Dalje.)

Ker biva slovansko prebivalstvo večinoma na deželi, zunaj sedeža okrajnemu sodišču, dočim biva italijansko prebivalstvo večinoma po mestih in trgih, je umevno, da plačujemo istraki Slovani justico nekoliko dražje, primeroma mnogo dražje od italijanskega prebivalstva. Ustanovitev okrajnega sodišča v Dolini v okrožju sedanjega okrajnega sodišča v Kopru bi ne bila samo po stari želji ondotnega prebivalstva, ampak je sploh jako potrebna. Velika korist bi bila tudi ustanovitev okrajnega sodišča v Kanfanaru, ker bi to olajšalo poslovanje okrajnemu sodišču v Pazinu, čigar okrožje je obsežno 9*5 štirijaških milj, a ima 26.000 v raztresenih vaseh bivaajočih prebivalcev. Kanfanarskemu okraju bi bilo priklopiti občino Žminj od okraja Pazinskega in občino Kanfanarsko od okraja Rovinjskega, nadalje Šanvičenti in morda tudi Barban od okraja Vodnjanskega.

Naglašam to že zatagadelj, ker bi v teh okrajih, v Dolini in v Kanfanaru, bilo moči ustanoviti tudi davčne urade in bi bilo za prebivalstvo tudi plačevanje davkov nekoliko ceneje, kakor sedaj. Seveda omenjam to le mimogrede, ker davčni uradi niso na dnevnem redu.

V posamnih sodnih okrožjih so tudi nekateri zelo oddaljeni kraji, za katere pa iz finančijelnih in drugih ozirov ni zahtevati ustanovitve posebnega sodišča. Nekaj bi se pa le dalo uvesti prebivalstvu v korist.

Tako so v sodnem okraju Buzetskem in na gorenjem Krasu okoli Lanišča vasi, kjer biva do 2000 stanovnikov. Za te je pot do okrajnega sodišča drag in trudapoln. (Posl. Spinčić: Štiri ure in še več je hoditi.) To isto velja o vasi Boljun v sodnem okraju Pazinskem.

Mislím, da bi ne bilo nič preveč demokratsko in bi tudi državne stebre ne omajalo, če bi sodnik vsak mesec jedenkrat šel v dotični kraj ali v središče do-

tičnih krajev, namesto da mora vse prebivalstvo romati do sedeža sodišča. Kakor so uvedeni politični uradni dnevi, tako bi se mogli vsaj vsak mesec jedenkrat vršiti tudi sodni uradni dnevi v posamnih takih krajih, četudi le za izvestne procedure.

Naglašam to že zatagadelj, ker bi se gotovi krogi tako mogli prepričati, kakšna je pot iz Buzeta v Lanišče, kajti sodni funkcionar bi pač dobival dijete, a v Lanišče bi se ne peljal. Izvedelo bi se tudi, da se peljati ne more, ker tam sploh ceste ni, akoprav — kar je dobro zapomniti — prebivalstvo tam že 14 ali 15 let plačuje 100 odstotkov doklade na vse direktne davke in to za ceste. (Posl. Spinčić: Afrikanke razmere! — Posl. dr. Kronawetter: Kaj pa se dela s tem denarjem?) To se godi, ker imamo italijansko avtonomijo v hrvatski deželi. (Posl. dr. Kronawetter: A kaj se dela z denarji?) V Tržaških bankah so deponirani.

Dovolite mi, da še nekoliko povem o delovanju kazenskih sodišč v Istri. Storim to žalostnega srca.

Principi, na katere se naslanja naše kazensko pravo, se mnogo slave. Govorj se: Pozicija zatožbe je ločena od sodnika. Javni obtožitelj in zagovornik sta dva jednaka faktorja; izvedena sta principa ustnosti in javnosti, in sodnik more svobodno in neposredno uvaževati vse okolnosti dokazovanja, kaj se more še več zahtevati.

Izrečno moram povdarjati, da ti principi, če niso izvedeni ali če se slabo porabljajo, ali če jim nedostaje pravega temelja, niso vredni čisto nič ter morejo v izvestnih okolnostih samo škodovati.

Morda je to občna napaka, ki ni samo na Primorskem znana, da so državna pravdnštva samo javni obtožitelji, samo akuzatorji in da se bore malo menijo za pozicijo zatoženčev. Jaz sem stvar vedno tako sodil, da imajo državna pravdnštva nalogo, predložiti sodniku sumne momente, orpljene iz preiskave, navesti dokaze za krivdo, zajedno pa tudi dokazana sredstva, indicije, katere govore eventualno za ob-

za ta — epidemični národní — škandal. Kdor ta „napredek“ (1) pri nas opazuje in vestno sodi, pa — drugače govori, — spada na Studenec; če bi pa „Sibirijo“ imeli, spadal bi tja.

„Et meminisse juvat“! „Ad exemplum“ to-le gospod urednik: Ko je v začetku letošnje gledališke sezone prišel v Ljubljano vodja nemškega gledališča — Rudolf Frinke, sumil je, da bo obisk nemških predstav valed premajhnega števila Ljubljanskih Nemcev in — nemškutarjev šepav in hrom, a komaj ste bili dve, tri predstave, je že dobil drugo prepričanje o tem obisku in javno je vestu to odkril, rekoč: „No, ich weisse ja, dass mich die Herren Slovenen auch unterstützen werden!“ — In glejte, mož je imel prav, motil se ni! . . . Zdaj je ta bolezen — podpiranje nemštva in koketiranje z njim — postala v národní metropoli in beli Ljubljani (brrr!) kar akutna, in sam vrag je ne „kurira“, naj mu je na razpolago še tako temeljito radikalen — „desinfekcijski aparat“!

Jaz bi to in tako národnjastvo „sine ira et studio“ ekpediral v — Sibirijo, a

toženca. To pa se navadno ne zgodi in če zahteva zatoženec ali zagovornik, da se kaj znova preišče, morata biti že vnaprej pripravljena na stereotipni ugovor: faktum ad A prošnje je negativen in ne dokazuje ničesar, faktum ad B je nerelevanten, faktum ad C bodo svedoki pojasnili itd., tako da je zagovorniku jako težko vsako dokazovanje.

Kvalifikacija dejanj, katera je soditi, je po mojem mnenju in slasti v tistih slučajih, kjer uplivajo še kaki posebni smotri, čisto popolnoma napačna. Prepričan sem — ne morem drugače govoriti — da državna pravdnštva oziroma organi, kateri delujejo zanja, niso prosti vseh uplivov drugih oblastev in principov. (Posl. dr. Kronawetter: Sveta resnica!) Bojim se torej — in zato nimam v rokah samo indicije, ampak tudi dokaze, da so zadnji dve leti državna pravdnštva v Istri opravljala posle političnih oblastev. (Posl. Spinčić: Na sramoto justici! — Posl. Kronawetter: Pri nas tudi!) Posledica je temu seveda ta, da zatožbe in sodbe časih malo čudno sldvejo — časih tudi ni sodbe, čeprav bi bila umestna — na vprašanje o pravičnosti sodeb, o olajšujočih okolnostih in morda tudi o zmotah se pa nihče ne ozira. (Posl. Spinčić: Pravičnost je v nas že davno pokopana!) (Dalje prih.)

Občni zbor

moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda dne 26. februarja 1893.

Predsednik podružnici, gosp. profesor Mate Mandić, pozdravi najprvo zbrane člane. Naglašujoč veliko važnost družbe sv. Cirila in Metoda omenja, kako se je državni poslanec gosp. prof. Vjekoslav Spinčić nedavno junaški potegnil za narodno šoletvo po obmejnih pokrajinah, opisujoč kričeče odnošaje sedanje, zlasti v Trstu in na Koroškem. Vsak zaveden Slovenec mu mora biti hvaležen na tem. Vztrajnim delovanjem dosegli bomo gotovo svoj cilj: slovenske šole. Ravnokar

ker je nimamo, hotel sem mu stopiti danes le „na nogo“ (prihodnjič, gospod urednik, stopil bom, če ne zgine, tej hidri — tudi „na glavo!“) —

Neke druge vrste zalega je pa tudi v našem mestu, ki jej enako živa duša sape ne zapre, — zakotno pisaštvo! To vam je baterija najmodernejšega sestavka. Po kazenskega zakonika §§ so taki malovredni elementi iz človeške družbe izvleči in deti pod ključ, a v naši Ljubljani se gibljejejo prosto liki „tiček v zraku“, na najnedolžnejše prestopnike se pa — pazi s sokolovim očesom! — Je-li čuda potem, če je zakotno pisaštvo tako drzno in nesramno, da opravlja svoj posel kar javno in nič manj kot pravo pravcato — obrt (!), le s tem razločkom, da si še ne upa firmo obesiti; pa tudi do tega zna še priti! — Kmet in neuko ljudstvo naj se odira, in brani naj se — samo! — Napredek tudi na tem polji! . . .

Póstne jeremijade! Nu, kaj gubančite čelo, gospod urednik! Dunajska vlada in Ljubljanska poznata kaj dobro naše napake, slabo stran, in druge — strani, in to jej pride vse prav, a tudi nekomu dru-

je sklenil deželni šolski svet goriški, da mora mesto goriško ustanoviti slovensko šolo; do tega pridemo gotovo tudi v Trstu, a vender se je bati, da pada dotlej v morje še mnogo in mnogo vode.

Na to je predital gosp. Ludovik Furlani v imenu tajnika, gosp. Gregorja Bartola, nastopno poročilo o delovanju leta 1892:

Slavni občni zbor!

Želja, izražena v poročilu na zadnjem občnem zboru, da si sesida družba sv. Cirila in Metoda lastno šolsko poslopje, ni se žali-bog uresničila do sedaj. Glavno vodstvo ustrašilo se je prevelikih stroškov, nekoliko pa je gejljo nado, da prevzame magistrat šolo v svojo oskrb. Ta nada se do sedaj ni še izpolnila; toda postavno število otrok je, potrebna slovenske ljudske šole v Trstu je očitna, in prej ali slej bo de le magistrat prisiljen šolo prevzeti.

Kakor lani, imelo je načelnštvo tudi letos mnogo preglavio se šolskim stanovanjem. Vender posrečilo se mu je konečno ugodno rešiti to prevažno zadevo. Vzelo je namreč celo hišo št. 28 v ulici Giuliani v najem za 890 glđ. na leto, ter jo dalo popolnoma predelati in urediti za šolo. Napravilo se je 6 šolskih sob za pet razredov in za otroški vrt, dalje sobo za knjižnico in učiteljske konference, sobo za stanovanje jednega učitelja in stanovanje za šolskega slugo. Seveda stalo je mnogo denarja, ali glavna svrha se je dosegla: dobili smo primerno in dostojno stanovanje, kjer so združeni vsi naši šolski zavodi pod jedno streho, med tem ko so bili do sedaj raztreseni po raznih hišah. Da se je vse to tako ugodno zvršilo, imata osobito gospoda inženir Živic in Žitko, katera se nista ustrašila ne truda ne pota, kadar je šlo za korist naše šole. Bodi jima izrečeno tukaj priznanje in priščna zahvala.

God sv. Cirila in Metoda praznovala je šola slovesno se sv. mašo in šolsko veselico.

Šolsko leto 1890/91 sklenilo se je z javnim izpitom, katerega udeležil se je

zemu hodi to prav! — Jaz mislim tiste, ki bi radi zaprečili vsak napredek pri našem narodu t. j. pri masi. Pri meni n. pr. ga ne bodo, in še pri marsikomu družem ne, a pri masi bi to radi dosegli! — So-li to morda tudi „winkeldohtarji?“ Ne, to jo zopet druga „specijalitet“, o kateri pa seveda ne rečem drugega, nego to: Čas hiti in se spreminja, z njim se spreminjam tudi jaz, se spreminjate Vi gosp. urednik, in se spreminja — slovenski národ; in tako ne preostaje družega reči, nego to, da bi tiste, ki bi ga radi ovirali in mu delali nečast, poslali v „Sibirijo“ (če bi jo mi Kranjci imeli, seveda), ali pa da bi naredili prav eminenten „fiasco“ če je tudi zdaj post, — kajti več povedati iz naše liasto-„bele“ Ljubljane vam pri vsej dobri volji ne morem, ker mi prvič, prostor ne dopušča, drugič pa zato ne, ker se naši slovenski listi, kakoršna sta, recimo, „Edinost“ in „Soča“, v Ljubljanskih národnih krogih dokaj premalo podpirajo, nego bi se podpirati morala. In s tem národnim — „škandalom“ sedaj, ko sem ga zabeležil, — končam.

Ljubljanski pohajkovelec.

PODLISTEK.

Sobotno pismo.

„Omne trium perfectum“, — in trije so, katere bi jaz obsodil v Kranjske — Sibirije prognanstvo (če bi jo — imeli!) —: tiste naše narodnjake, ki podpirajo nemštvo in nemškutarstvo, ljubljanske „winkeldokate“, ki odirajo in izjemajo ljudem denar iz žepa, in pa ljudij, ki ri-jejo „z glavo skozi zid“ in prerokujejo, da bo slovenski narod tudi srečno napredoval, če ostane — neumen!

„Zakon narave je tak, da iz malega rase veliko“; — pri nas na Kranjskem in osobito v Ljubljani bilo je pred nekaj leti več narodne samozavesti pa manj narodnjakov, ki bi bili tako malo značajni, da bi Nemštvu in nemškutarstvu na ljubo: govorili t. j. občevali nemško, svoje otroke v nemške zavode pošiljali, nemško gledališče in koncerte podpirali in — svoje firme v nemškem jeziku razobešali; — za zdaj — je stvar ravno narobe! Vseh teh in tacih „narodnjakov“ se je število povečalo, in živ krst se ne zmeni

tudi zastopnik glavnega vodstva iz Ljubljane, tajnik g. Anton Žlogar.

Začetkom tekočega šolskega leta odprli se je na našej šoli še eden razred, namreč vsporednica v prvem razredu, za katero je trebalo novo učiteljsko silo. Četrty razred razdelil se je v dva oddelka osobito s tem namenom, da se na 2. oddelku zadostno nauče nemščine oni dečki, koji hočejo pozneje vstopiti na kako nemško srednjo šolo.

Glavno vodstvo poslalo je tudi letos mnogo šolskih knjig, da se podare oziroma prodajo učencem. Isto poslalo je tudi več poučnih in zabavnih knjig za učiteljsko osebje in za šolsko mladež, da se je osnovala prepotrebna šolska knjižnica; isto poslalo je tudi več slik in kart, globus — z jedno besedo, preskrbelo je našo šolo z vsemi potrebnimi učnimi pripomočki, in naša šola se v vsakem obziru lahko meri z družimi javnimi ljudskimi šolami.

Letos vpisalo se je v našo šolo in otroški vrt pri sv. Jakobu 400 otrok. Šolska oblast spočetka ni dovolila jih sprejeti več kakor okoli 300; konečno izposlovalo se je toliko, da se je smelo pridržati okoli 340 otrok, drugi pa so se morali odpustiti. Gospoda moja! Te številke in te okoliščine govore nam bolj prepričevalno in bolj do srca, kakor najlepši govori. Kažejo nam, koliko ima jedno samo predmetje za šolo godnih naših otrok, koji bi radi obiskovali slovenske šole, da bi jih le bilo. Tako pa jih mora vsako leto toliko in toliko vstopiti v laške šole, kjer se tujčijo in vzgajajo v nasprotnike lastnega naroda. Slovenska šola naša pa je trdnjava, katera nam čuva nežno mladino, najlepšo nado naše narodne bodočnosti, da se nam ne zgubi; katera nam vzgaja slovensko izobražene in slovensko čuteče pristne — Tržačane. Pedpirati družbo sv. Cirila in Metoda dolžnost je vsakega zavednega Slovenca. Denar, v ta namen darovan, prinaša in prinaša bode obile koristi za našo narodnost, o katerih se prepriča vsak lahko na lastne oči. Spominjajmo se pri vsakej priliki naše prekoristne družbe z darovi, vsak po svojej moči!

Slovenska čitalnica darovala je tekom leta 100 for. družbi ter postala tako pokroviteljica naše podružnice. Slava jej! Vzemo naj si je tudi druga narodna družtva za vzgled! „Delalsko podporno društvo“, kakor čujemo, nabira milodare v ta namen.

Začetkom tega šolskega leta nastavilo je vodstvo dve novi učiteljski sili na našej šoli, namreč g. Pretnarja na mesto odstopivšega g. Delcotta, in gospodično Reichman, ker se je odprla vsporednica v prvem razredu. — Za vrtarico imenovana je bila gospodična Mikota na mesto odstopivše gospodične Nadlišek, katera se je porodila.

Krščanski nauk poučeval je preč. g. Jakob Sila.

Šolo nadzoroval je na prošnjo glavnega vodstva iz posebne prijaznosti g. dr. Karol Glaser.

Konečno se izreka zahvala listu „Edinosti“ kateri je brezplačno objavil vse vesti, tičeče se naše družbe.

O dohodkih in stroških je poročal blagajnik podružnice, g. Lacko Križ. Iz tega poročila je posneti, da je imela podružnica 5900 pld. 4½ kr. dohodkov. Mej temi 425 glđ. 7 kr. darov, 158 glđ. 36 kr. cirilo-metodijskega daru, 88 glđ. 10 kr., nabranih mesto vencev za mrtvimi in 40 glđ. nabranih v spomin pok. Ivanu Dolinarju. V blagajni je ostalo koncem leta 235 glđ. 68½ kr. Posebej se je nabralo za vse tri „Božičnice“ gotovine 485 glđ. 46 kr.

V ta namen je sedaj naloženih v tržaški hranilnici 375 glđ. — Vrhu tega se je nabralo čez 200 komadov obleke, kateri so se razdelili mej otročiče iz zabavišča in razredov.

Tajnikovo in blagajnikovo poročilo sta se odobrili brez ugovora.

G. Makso Cotič je poročal na to v svojem in v imenu gosp. Andreja Mušiča, ta sta natanjko pregledala knjige in račune ter našla vse v popolnem redu.

Zatem prosil besede gosp. Anton Truden izrekajoč v imenu zborovalcev preserčno zahvalo odstopajočemu odboru na njega neumornem delovanju.

Vest o volitvi novega odbora, priobčeni v poslednji številki našega lista, nam je popraviti tako, da so izvoljeni vaklikom: Mate Mandić predsednikom, Gregor Bartol tajnikom in Viktor Klinar blagajnikom. Odborniki pa: profesor dr. Karol Glaser, dr. Gustav Gregorin in Nicefor Stepančič.

Zahvaljujo se na udeležbi in obetajoč, da hoče novi odbor napeti vse svoje sile v prosep našega šolstva, zaključil je g. predsednik zborovanje.

DOPISI.

S Kranjskega, 1. marca. (Izv. dop.) (Framasoni in ples). Kakor morskakača se vlečejo v „Slovenec“ članki o framasonih na Kranjskem. Precej pri prvem teh člankov mi je rekel neki znanec: „Dobro! v „Slovenčevem“ taboru jih je največ, kajti framasoni so farizeji, le poglej tega in tega!“ Malo preoster se mi je ta čas zdel ta odgovor. Danes se mi ne zdi več tako oster. Kopito se prikazuje.

Torej ples, veselice, če treba tudi na pepelnico, to je, kar liberalizem podaja primeroma revnim ljudem. S tem se po framasonskem kopitu vozli socialno vprašanje. Bog varuj naše ljudstvo takih prijateljev! — Tako se končuje petnajsti članek v „Slovenec“, s katerim se obdelajo ljubljanski framasoni-plesalci na pepelnico.

Občudujemo že dve leti brezobzirnost naših „Mahničev“, ali ta drznost že presega vse meje. Namestu da bi lepo pohlevno molčali grešniki, si upajo še tako mogočno razsajati in druge ometovati z blatom, v katero so jih sami zavlekli! Kako to? Plesalo se je res v Ljubljani na pepelnico, n. pr. v redutni dvorani, v kateri se sicer shaja deželni zbor, v dvorani, katero so sezidali očetje jezuitje. Počastila sta ta ples znana gospoda, deželni glavar Detela in podglavar dr. Papež. To še ni nič čudnega! Ples na pepelnico sredo je ondi vodil katoliški poslanec g. Stegnar, katerega „Slovenec“ prišteva svojim. Tudi to naj bi že bilo. Vsaj oprostite se lažje, ker se uau ples gotovo ne zdi tako grešen, kakor kakemu duhovnu. Ali, drugače je pa z vabilom na ta pepelnico ples. Pred seboj imam to prečudno vabilo. Tu stoji pod nastikanim vrtečim se parom „vabilo na maskarado (!) v reduti (!), pri plesu (!), svira vojaška godba“; spodaj pa čitaš črno na belem, da je to tiskala „Katoliška tiskarna v Ljubljani“. Res prav katoliško! Še bolj katoliška je pa druga stran tega vabila: „Plesni red po polu noči“ (tedaj na pepelnico!) in sicer: „Mazurka, valček, III. kadrija, polka française, mazurka, IV. kadrija, valček, polka hitra“. Tako se je tedaj vrtil ta pepelnico ples „na katoliški podlagi“!

Zdaj pa prosim, dragi čitatelj! prečitaj še enkrat zgoraj stoječe besede, katera se je drznil zapisati „Slovenec“ člankar zoper ta ples, in potem premisli, ravnanje istih gospodov pri „Slovenec“, ki imajo v roki „Katoliško tiskarno“ s „katoliškim tiskovnim društvom“! Ali ni to živo framason-tvo? Ali se ne drže ti ljudje prav v onem členu omenjenega framasonskega načela: „Ne bodimo izbirčni pri sredstvih, da le izpodrinemo (druge tiskarne), za to je vsako sredstvo dobro!“ Da, denar, to jim je načelo!

Stara katoliška načela pa lahko gredo spat, kadar se kuje ljubi denar. Ravno kar sem izvedel, da to vabilo na pepelnico ples ni bilo prvo, ki je prišlo izpod stroja, s katerim so začeli tiskati „in no-

mine Domini“. Na ples tedaj pomagajo vabiti naši „katoliki“ sami! Ker pravijo, da je ples greh, posebno na pepelnico, je gotovo še hujše v ta greh napeljevati od duhovske strani in se tega greha udeleževati s pomočjo tiska, ki bode pohujšanje širil še med pozne rodove. Nič ne pomaga tu izgovor gospodov, da so tudi zoper ples. Kdo jim bo verjel! Kako more jeden „gospod Janez“ vrteti isti tiskovni stroj v enem času naprej in drugi nazaj, jeden zoper ples in drugi za ples? Ali se ne širi s tem beganjem ljudstva res framasonstvo, katerega doslej nismo poznali? Ali se ne izpodkopa s tem veljava škofu, ki je pokrovitelj „Katoliškemu tiskovnemu društvu“? In kako je pri srcu duhovnim pastirjem, ki pridigujejo, kako je ples nevaren, s trdo prisluzenimi stotaki, darovanimi za „Katoliško tiskarno v Ljubljani“, pa pomagajo vabiti na ples po ondi tiskanih vabilih. „Hic salta!“ gospod dr. Pavlica, po plesnem redu iz „Katoliške tiskarne“!

Na veselicah Ciril-Metodove družbe je ples že davno prepovedan od vodstva. Tedaj ondi ni „Rhodus-a“! Pač pa ga ponujajo vaši novopečeni „katoliki“.

Prihodnjšč, gospod urednik! ako se škandal ponovi, Vam podam še lepši cvet iz šopka Kranjske novokatoliške zavesti. Povem Vam namreč, kako se „pobožni Mahnič“ zaradi svoje gorečnosti med seboj lasajo po ljubljanskih prižnicah. Vse to samo v zabavo ljudstvu, katero pri popačenem okusu želi imeti „Hetz“ celo v cerkvi. Ne zijajte predebelo! Tudi ta škandal je, žalibog! „dovršeno dejanje“, o katerem govori tužna Kranjska. „Bog varuj naše ljudstvo takih prijateljev!“ — če tudi so v najem vzeli katoliško zavest. Maskarade bodi konec! Doli s krinko!

Politični pregled.

Notranje dežele.

Poslanska zbornica. V seji dne 1. marca pričela se je razprava o proračunu ministerstva trgovine. Pred začetkom razprave pa je odgovoril trgovinski minister na interpelacijo posl. Burgstallerja radi rešilnih sredstev pri nezgodah na morju, rekoč, da se vlada resno bavi s tem vprašanjem ter da se že vrše pogajanja za zgradbo jednega posebnega parnika v ta namen za Trst. — Na interpelacijo posl. Biankini-ja, tičečo se razmerja Lloyda do družih malih parobrodskih podjetij, je odgovoril, da Lloyd ni kriv, da so se znižali tarifi. Vlada je skušala doseči nekako zvezo mej temi malimi podjetji, tako, da bi bil obstanek osiguran vsem. Nastale pa so ovire, katerih ni bilo moči odstraniti do sedaj. Prometni vspehi Lloyda so se zboljšali v zadnjem času. Dohodki v letu 1892 so se sicer zmanjšali, a tudi stroški, osobito v arsenalu. — Na interpelacijo poslanca Dipaulija je slednjič odgovoril, da vlada nikakor ne namerna v znižati carine na uvoženo vino tudi za druge države tako, kakor se je znižala za Italijo. V razpravi o proračunu ministerstva za trgovino petegnili se je posl. Schlesinger zopet za to, da se jemlje ozir na male obrtnike pri oddajanju del za vojsko. Mali obrtniki bi se morali tako organizovati, da bi bili bolj sposobni, nego so bili do sedaj, za udeležbo pri oddajanju del za vojsko. Trgovinski minister naj bi se pobrigal za zadržuje, da bi poslednje mogle tekmovati z velikim kapitalom. Na tem polju treba rešiti socialno vprašanje, da ne doživimo konca strahu in groze. Prekupčevalci so zelo škodljivi trgovini, ker višajo cene v veliki meri. Proti koncu svojega govora je posl. Schlesinger hudo napal židovsko časopisje Židje resnični državni demagogje, ki zaslužijo, da bi jih izgnali z bičem iz vseh

krščanskih narodov. — Poslanec Stalitz je zopet naglašal škodo, koju trpi Trst vsled odprave proste luke. Veliko magazinov je praznih, hiše so izgubile svoje cene tako, da je danes v Trstu možno prodati hišo le z veliko težavo in izgubo. Stroški na trgovišči tržaškem so previsoki, na čemer je kriva draga uprava javnih skladišč. Mislilo se je, da se znižajo stroški z javnimi skladišči, a prišlo je narobe. Nekdaj je bil Trst na petem mestu mej pomorskimi tržišči, danes je komaj na 25-tem. Po odpravi proste luke prišla sta v Trst le en čevljar in pa jedna trgovina na drobno. Trst hočejo tolažiti z industrijjo, ali to mesto je v prvi vrsti kupčijsko mesto. Glavni vzrok, da Trst nazaduje, tiči v tem, ker nočejo skrbeti za olajšave prometa. Transitni (prehodni) promet je zelo važen za Trst, a tega bi mogli pospešiti po kaki novi železniški zvezi z Nemčijo. Tožbe mesta tržaškega odmevajo tudi ob istrskem in dalmatinskem obrežju. Otok Lošinj, ki je imel nekdanj cvetočo pomorsko trgovino, vidi se mu sedaj kot zapuščeno grobišče. Govornik meni, da bi tudi narodni prepri ponehali, ako bi se zboljšali gospodarski odnošaji. Poglejmo le na Ogrsko, kako delajo tam! Proti komu drugemu je obrneno vse to nervozno gibanje na Ogrskem, nego proti nam? Konkurencija Ogrske narašča od dneva do dneva. Naj-li položimo roki križem, da se ne zamerimo Ogrski s tem, da varujemo svojo kožo? Trst potrebuje železnico čez Ture, tako, da se podaljša Rudolfova železnica na zapad. Gosp. minister naj zaukaže, da se prično studije za traciranje te železnice in naj zahteva v ta namen dodatni kredit, ako nima na razpolago potrebnih sredstev. Govornik pozivlja zbornico, naj povzdigne naše gospodarsko gibanje iz močvirja, da dokažemo, da tudi mi lahko toliko storimo kakor ona druga državna polovica in da povzdignemo Avstrijo na višek gospodarskega razvoja. dostojen velike države. Na to se je pretrgala razprava. Posl. Kaizl in tovariši so interpelovali pravosodnega ministra, ali je res, da se najvišje sodišče poslužuje pečata z nemškim napisom, dočim postava določuje, da mora imeti ta pečat latinsk napis. — Posl. Gessmann pa je interpeloval radi pogostega konfikovanja goriškega lista „Il Rinnovamento“. — V seji dne 3. marca je priznal trgovinski minister neugodni položaj — Trsta, na čemer je kriva gospodarska depresija, pa tudi naredbe proti koleri. Minister se sklicuje na razne udobnosti, dovoljene po odpravi proste luke in na subvencije, privoljene Lloydu. Kar se tiče javnih skladišč zapričela so se resna pogajanja. Za traciranje železnice čez Ture zahteva danes dodatni kredit 20.000 glđ. Istotako zahteva dodatni kredit 8000 glđ. za pospeševanje obrti. Pri razstavi v Čikagu se bode posebno oziralo na male obrtnike. Ozirati se hoče na želje službujočih pri trgovini, kar se tiče praznovanja nedelj. — Posl. Burgstaller smatra gradnjo železnice čez Ture kot neobhodno potrebno ter predlaga resolucijo, zahtevajočo, da se najme posojilo za zgradbo železnice, pristanišče in drugih del. — Posl. Possi zahteva, da se podržavi južna železnica. V nadaljni razpravi izjavil je gosp. minister, da ni prevzel nikakega jamstva, da se ne bode izkoristovala vinska klavzula v trgovinski pogodbi z Italijo. Vlada je storila vse mogoče, da ustreže opravičenim zahtevam pridelovalcev vina. V Avstriji je sploh opazati, da se manjša zauživanje vina in vinogradniki niso le po vinski klavzoli prišli v zadrego. — Posl. Spinčić se je na to potegnil za zgradbo pristanišč na vzhodnem obrežju Istre in za izdatne podpore trgovinski mornarici. Povedal je tudi, da je avstrijski Lloyd zavrnil neki hrvatski dopis, došel mu iz Spleta, zahtevajoč, da se mu piše v poslovnem jeziku. Govornik izraža razne pri-

tožbe slovenskega in hrvatskega prebivalstva v tem pogledu. Govor Spinčičev priobčimo po stenografskem zapisniku.

Dne 28. t. m. se je sešla v Budimpešti škofovska konferecija. Na dnevnem redu sta adresa, koje hoče episkopat predložiti kroni, in pa spomenica, koje hoče predložiti vladi.

Vnanje države.

V nemškem državnem zboru izgovoril je posl. Bebel resnično besedo. Rekel je: Mnogo ljudij je, ki mislijo, da Nemčija ni kriva vojske z leta 1871. No, Nemčija jo je zakrivila. A bilo bi praktično, da dokaže, da ume podati roko v pomirjenje. To bi bilo koristno za nemško vlado in za narod nemški.

Iz Bolgarske došla je zopet vest o novem nasilstvu, uprizorjenem po mogotcu Stambulovu: dal je siloma zapreti metropolita v Trnovem. Oficijozni telegraf pa je še tako bezobrazen, da hoče tako nasilstvo podtakniti kot menenje naroda. Kruti Stambulov hotel bi udušiti vse, kar se slepo ne uklanja njegovi srditosti. A zapomni naj si, da tudi zanj pride plačila dan. Princa Koburga je omotil, ali prurjenje iz te omotice bode najbrže strašno.

Različne vesti.

Gosp. poslanec Ivan Nabergoj prejel je iz Barkovelj nastopno zaupnico: Blagorodni gospod poslanec! V Pulji izhajajoči list „Il Diritto Croato“, poročajoč o volilskem shodu, katerega ste Vi sklicali blagovolili v mesecu januarju t. l., pregrešil se je res nezasišano proti čast. Vaši osebi.

Polnim svojem prepričanju n a j o d l o č n e j š e p r o t o s t u j e m o p r o t i i z r a z u t e g a l i s t a „izdajalec domovine“, namenjen uprav spoštovani osebi Vaši!

Ne izdajalec, oče, vodja našega naroda v okolici ste nam bili do sedaj — in upamo, da nam bodete še nadalje, mnoga mnoga leta da nam Vas Bog še živi!

Sprejmite, blagorodni, gospod naše globoko sočutje na nečuvnem razšaljenju imenovanega lista ter udanost podpisanih Vaših volilcev

v Barkovljah (pri Trstu) 9. svečana 1893. (Sledè podpisi vseh veljakov Barkovljanske župnije (Barkovelj in Grete) ter drugih vol.)

† Fran Šmidt učitelj v Žiréh nad Idrijo, umrl je dne 26. februarja t. l. za hripo v 44 letu dobe svoje. Bil je vrl učitelj in pred leti izvrstna moč slovenskega gledališča v Ljubljani, kakor nih zdaj močno pogrešamo! Blag mu shranjen spomin!

† Blaž Hrovath, vodja ljublj. učiteljskiš umrl je 22. februarja t. l. — Da bi dobili ti dve učilišči zdaj vrednega naslednika, a ne v osobi kacega — prof. Linhart!

Imenovanja. Višjim car. oficijalom so imenovani S. Schmidek, Fr. Peterlin in St. Herzeg; car. oficijalom R. Baldassi in R. Tomičich; car. asistentom H. Blitz, A. Lazarich, F. Jast in Er. Trojan.

Konflikacija. Zadnje številko „Naše Sloge“ je zaseglo državno pravdnitvo radi vesti „Zastupnici puka“, došle z Dunsja. Vrednitvo je priredilo drugo izdanje.

„L'Indipendenteja“ minole sredo je zaplenilo državno pravdnitvo. Ljudje, ki so ga čitali v kavarni, predno je prišel ponj redar, pravijo, da kaj tako umazanega in podše niso čitali z lepa. A vse to je voljalo katoliškim duhovnikom in podpisan je bil italijansk duhovnik. Ne moremo si kaj, da ne bi vnovič zaklicali Mahniču in tovarišem: Hic Rhodus, hic salta! Ako imate pogum, ako se res borite za krščanska načela, ako Vas je res volja braniti čast in ugled svojih tovarišev, začnite vender enkrat pometati tudi tam, kjer je največ smeti! Ujunačite so in primite resničnega bika za roge, mesto da z vso svojo gubernostjo in svojim talentom oteplate tudi po takih ljudeh, ki so vam nevarni le v — Vaši domišljiji.

Za družbo sv. Cirila in Metoda so darovali veseljaki pri igri, vedno brez ki-

bicev, 5 glđ. 80 kr. — I. Koblar 1 glđ. — Tereza Košir iz Movraža 80 kr. — V gostijah na imendan g. Aleksandra Mahorčiča v Matovunu darovali so njegovi čestilci 6 glđ. 30 kr.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti, in sicer v namen, da se župnija v Rojanu vpiše mej pokrovitelje, darovali so č. gg. Piščanc Just 1 gl., Gerdol Ivan 1 gl., Škrbec Matej 5 gl., Katalan Josip 2 gl., Turk Josip 2 gl., vesela družba pri Venutiju 3 gl. 20 kr. Pri zabavnem večeru pevskega zbora „Zarja“ 5 gl. 12 kr. Dollenz Franjo 5 gl. Bartelj Matija 2 gl.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti izplačal je blagajnik „Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“ 5 for. 83 kr. kot dividendo za minolo leto za pokroviteljino jednega pokrovitelja, uloženo pri tem društvu. Isto društvo je izročilo znesek od 5 glđ., katerega je daroval podružnici neki odstopivši zadružnik.

Redni občni zbor „Tržaškega podpornega in bralnega društva bode jutri ob 3. uri popol. v društvenih prostorih, na kar se opozarjajo č. društveniki.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda na Greti vabi na občni zbor, ki bode v nedeljo dne 12. marca t. l. ob 4. uri pop. v prostorih otroškega vrta na Greti (nova hiša gosp. Krajcerja). Dnevni red: 1. Nagovor prvomestnika. 2. Poročilo zapisnikarjevo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Poročilo pregledovalcev računov. 5. Posamični predlogi. 6. Vpisovanje novih udov. 7. Volitev novega načelnitva in pregledovalcev računov. — K obilni udeležbi vabi Načelnitvo.

Nova kmetska podružnica s sirarnico ustanovila se je dne 19. februarja t. l. v Rovtah nad Logatcem. V odbor so voljeni: Predsednikom č. g. Ivan Hladnik duh. pomočnik; tajnikom g. Alojzij Sežun, učitelj in voditelj; odborniki: Ivan Mazi, Janez Petkovšek in Gašpar Kavčič, vsi posestniki v Rovtah. — Podružnica šteje do zdaj blizu 30 udov, sirarnica nad 20. — Pri tej priliki je podaril gosp. Ig. Gruntar, c. kr. notar logaški, znesek 12 glđ. za drevesnico. — Vivant sequentes!

„Gospodarsko društvo v Škednju“, vknjižena zadruga z neomejeno zavezo, imela bode jutri, dne 9. t. m. ob 8. uri zjutraj svoj redni občni zbor v gostilni g. Josipa Sancina-Cina. V spored: Nagovor predsednika; poročilo tajnika; poročilo blagajnika; posamični nasveti.

Pevsko društvo „Vesela“ v Škednju bode priredilo svojo društveno veselico na „Belo nedeljo“, to je dne 9. aprila. — V spored priobčimo svoječasno.

Iz Komenskega okraja došlo nam je že več pritožeb, da tamošnja c. kr. davkarija izdaja plačilne naloge, pozivnice itd. v italijanskem jeziku. Tudi sicer nam poročajo o kričočih netaktnostih z neke gotove strani. Prebivalce Komenskega okraja prosimo nujno, da nam prijavijo vsak tak slučaj, ko dobe pozivnice ali plačilne naloge v italijanskem jeziku. — Sicer pa hočemo videti, kako dolgo še ostanemo — P čičavi! —

Banka „Slavija“ je našim laškim nasprotnikom tren v peti in jo obrekujejo ob vsaki priliki. Tako so strašili kmeta Berneš iz Višnjana, kojemu je nedavno pogorela hiša, da ne dobi ni noviču od „Slavije“. Takimi lažmi bi hoteli odvračati ljudstvo od imenovane banke. Zato pa treba povedati, da jo Bernešu banka „Slavija“ izplačala takoj po požaru škodo, enjeno na 911 glđ. 66 kr. Ubogi kmet niti ne more primerno izraziti svoje hvaležnosti do „Slavije“, da mu je tako naglo povrnila škodo.

„Notranjska posojilnica“ v Postojni nam je doposlala svoj računski sklep za deseto upravno leto 1892. Ta posojilnica je imela v minolem letu 82.459-88 glđ. prometa. Članov je pristopilo 33, izstopilo pa 14. Hranilne vloge so se povišale od 40.511 glđ. 62 kr. na 49.546 glđ. 71 kr. Dana posojila so narastla od 50.179 glđ. 6 kr. na 56.538 glđ. 89 kr. Zadružnikom

se izplača dividenda po 5 glđ. od sto; družbi sv. Cirila in Metoda in gasilnemu društvu v Postojni se je dovolilo vsakemu po 10 glđ. Svota 321 glđ. 13 kr. se pridene zadružnemu zakladu. V ravnateljki odbor so izvoljeni: Peter Kraigher, ravnatelj; Alojzij Kraigher, blagajnik; Franjo Kutin, kontrolorjem; Ferdo Gaspari in Franjo Kogej odbornikoma. — V nadzorstveni odbor so izvoljeni: Fr. Križaj, Josip Lavrenčič, Anton Lodes, Gregor Pikol, Richard Šeber in Miroslav Vičič.

Spustili v morje bodo jutri v ladijetalsnici sv. Roka pri Miljah nov velikanski Lloydov parnik „Bacquechem“, koji je namenjen za indo-kitsajsko-špansko črto. Kmalu bode priplul v Trst drugi novi velikanski parnik „Vindabona“, ki so ga zgradili v Stettinu, kateri pa ni mogel priti dosedaj radi velicega ledu. Ta dva parnika bodeja največja, kar jih ima avstrijski Lloyd.

Oproščenje od zatožbe. Dne 3. t. m. sedel je pri c. kr. deželnem sodišči tržaškem na obtožni klopi gospod Ivan Koren, narodni (judski) učitelj v Pliškoviči zaradi hudodelstva javnega nasilstva, storjenega hudobnim poškodovanjem tuje lastnine v zmislu §. 85. črka a) k. z. na škodo Mihajla Petelina, volikega župana pliskovškega.

Glavna razprava trajala je blizu 3 ure in vse sumnje, ki so letele proti obdolžencu zaradi omenjenega hudodelstva, so se tako razpršile, da je sodeči sodni dvor, nemogoč se prepričati o krivnji obdolženca, oprostil ga od obtožbe. Vsa obravnava vršila se je v slovenskem jeziku, samo g. zastopnik drž. pravdnitva, — in ne vemo zakaj — posluževal se je italijanščine.

Pred okrožnim sodiščem v Rovinju vršila se je predvečeranjim in včeraj kazenska razprava proti šesterim Pazincem, koje toži državni pravdnik, ker so dne 28. avgusta m. l. napadli slovenske in hrvatske rodoljube, došle na veselico v Lindar.

Obtoženi so bili: Rodolfo Pilat, Ruggero Camus, Fedele Camus, Giovanni Gerzetic, Gv. Mrach in Raimondo Mrach.

Kot priče so bili zaslišani: dr. Otokar Ribač, Fran Polič, Mate Mandič, Marino Sabič, Ivan Ivič, Mogorovič in nekateri drugi.

Razpravo je vodil predsednik okrožnemu sodišču dr. Fiochi neprestransko natančno. Tožil je državni pravdnik Dana, branil je zatožence dr. Marko Costantini. Vsi zatoženci so tajili, da bi bili hoteli napadati, ampak da se le branili svojo meščansko čast proti izživljanjem Hrvatov in Slovencev; priče pa so dokazale na jasen način, da so jih obtoženci res napadli brez vzroka, kar so morale pripoznati celo njihove priče. Gerzetic je bil tudi tožen, da je kričal pri neki pojedini v Pazinu v navzočnosti c. kr. uradnikov: „Evviva Garibaldi!“ — kar pa je zanikal obtožence.

Po končani razpravi bili so obtoženi spoznani krivimi po §. 305 k. z. in jim je sodišče prisodilo: Fedelu Camus 6 tednov, Ruggero Camus 4 tedne, Rudolfu Pilat 3 tedne, Ivanu Gherzeticu 6 tednov. Drugi so bili oproščeni. Obtoženci so prijavili ničevno pritožbo.

Porotno sodišče je obsodilo na smrt 27-letnega Ivana Metlika iz Petrinje pri Dolini, zatoženega, da je s kamenjem umoril lastnega očeta. Obsojenec je bil dolgo časa brez dela ter ni menda imel nobene ljubezni do dela, radi česar ga je njega oče večkrat smerjal. Dne 4. novembra prišel je zadnji iz Trsta ter ukazal sinu, naj mu napravi kavo. Sin je začel kavo kuhati, a ko je kava zavrela, je tudi nekoliko izkipelo iz lonca, na kar se je oče razrdil ter sinu zapretel. Ta je šel iz hiše ter pobral nekoliko kamenja, koje je začel lučati v ubozega starčka, podrži ga na tla in ranivši ga na glavi. Oče se je privlekel ves krvav v hišo, a ne zadovoljen še s tem, bil mu je krvoločni sin kmalu za petami ter ga je jel udrihati s kamenjem

po glavi — tako, da mu je prebil možgane — dokler ni revček izdahnol svoje duše. Na to je poklical svojo sestro ter jej povedal, kaj je napravil. Kmalu na to so žandarji nečloveškega ubijalca aretirali. Žandarjem je začetkom zločin tajil, potem pa vse izpovedal. Pri obravnavi je tudi vse izpovedal ter jokal.

V četrtek je stala pred tukajšnjim deželnim sodiščem Antonija Pelegrini, zatožena detomora. Porotniki so jo spoznali krivo z 8 proti 4 glasom in sodišče jej je prisodilo 6 let ječe. — Radi uradnega poverjenja se je moral zagovarjati pred istim sodiščem bivši župan dekanski, Ivan Grižon, a so ga jednoglasno spoznali nekrivim.

Pevcem „Slovenskega pevskega društva“. Redne vaje se prično zopet prihodnji petek in se bodo potem vršile vsaki petek. Začetek ob 8. uri zvečer. Mesto pevovodje je prevzel gospod Furlani. Gg. pevci se pozivljajo, odslej redno in točno zahajati k vajam.

„Novičar“ izide nočoj ob 6. uri. Vsebinska mu je zanimiva. Osobito opozarjamo na poročilo o „Konsumnem društvu rojanskem“.

Književnost.

„Matica Hrvatska“ razposlala je že vsem članom za lani izdane knjige. Ako jih kdo ni dobil, naj se oglasi pri dotičnem poverjeniku ali pa neposredno pri upravi „Matice Hrvatske“ najkasneje do 25. marca t. l. Kdor se do tedaj ne oglasi, izgubi pravico zahtevati lanske knjige. Ker je vsa zaloga Matičinih, za l. 1892. izdanih knjig razposlana, se za lansko leto več člani ne vzprejemajo. Zajedno se opozarjajo vsi Matičarji, kateri za lansko leto še niso doposlali društvenine, naj to blagovoló storiti najkasneje do 15. marca, poverjeniki pa naj čim prej dopošljejo imenike članov, ako tega še niso storili.

Uprava „Matice Hrvatske“.

Krojni vzorci s konstrukcijskimi tabelami za moško obleko. Dopolnjevalni zvezek k „knjigi krojaštva“. Z posebnim ozirom na potrebe krojačev na deželi, spisal in izdal Matija Kunc, krojaški mojster v Ljubljani. Pisatelj „Knjige krojaštva“ in „Toalete“ podal je pod tem naslovom novo strokovno knjigo, katera ima 30 izvornih podob in 1 tabelo prenaševalnih meril ter ta ustregel mnogostranskim željam posebno sodrugov na deželi.

„Dom in Svet“ št. 2. ima naslednjo vsebino: 1. Davorin Tratenjak, slovenski pisatelj. Spisal Andrej Fékonja. — 2. Trije snubci. (Romanca.) Zložil Anton Medved. — 3. Iz nove dobe. Spisal Ivan Sovrán. — 4. Menjajva! Zložil Anton Medved. — 5. Kako se je ženil Kobaležev Matija? vesela povest. — Spisal Podgoričan — 6. Voditelj kmetov. Črtica iz časa kmetovskih uporov. — Spisal M. Š. — 7. Slava Levu XIII. (Ob petdesetletnici škofovanja.) Zložil J. Š. — 8. Na tuji zemlji. X. Zložil M. O. — 9. Imena rodbine in svaščine. Sostavil Fr. S. Lekše. — 10. Iz Novega Mesta v Bosno. Piše dr. J. Marinko. — 11. Na jutrovem. Potopiane in narodopisne črtice. — Spisal dr. Fr. L. — 12. Slovastvo. — 13. Razne stvari.

Poslano*).

Podpisani izjavlja s tem z ozirom na vest v „Edinosti“ št. 17. z dne 1. marca t. l., da je on res obsojen, kakor se tam glasi — ali da zadeva še ni dognana, ker ni bila še pri zadnji istanciji; ko pa slednje svojo reče, bode se videlo, kedo ostane kriv — jaz ali pa gosp. Krist. Košuta.

Sv. Križ pri Trstu, dne 2. marca 1893.

Franc Košuta, posestnik.

*) Za stvari pod tem naslovom je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu postava veleva.

E. Šverljuga, dravec v
dion št. 1, priporoča se slav. občinstvu za
blagohotno obiskovanje. Cl.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Prodajalnica in zaloga jestvin

„Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“, vpisane zadruge z omejenim poročivom v ulici Belvedere št. 3., bogato založena z jedilnim blagom razne vrste in po nizkih cenah se priporoča kupovalcem v Trstu in iz dežele. 50-104

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštne tiskarice. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Pivarna Lavrenčič via Rossetti (nasproti lekarni E. Leitenburg) priporoča svoja izborna isterska vina čistim družinam po najnižji ceni 28 kr. liter v stanovanje postavljen; naročila pod 28 litrov se ne sprejmejo. — Čistim gostom se priporoča tudi izvrstno pivo in izborna kuhinja ter dobra isterska kapljica.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno oprsno mleko po 12 kr. liter neposredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Gostilna „Alla città di Graz“ Via Gep-pa št. 18 poleg kavarne „Universo“ priporoča se Slovencev v mestu in na deželi. — Točijo se izvrstna vina, in je izvrstna tudi kuhinja — Gostilna je odprta do polnoči. Z odličnim spoštovanjem JAKOB KUMAR

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1, trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pleteno itd. itd. Cl.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovencev v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sorgente (Via Torrente št. 30) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenočišča neverjetno v ceno. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Antonijeta Drenik, Via Piccolomini številka 2, se priporoča tržaški slovenski gospodi za vankovrstna dela, spadajoča v stroko šivilje, po najnovejši pariški in dunajski modi. Zagotavlja točno postrežbo v popolno zadovoljnost in po nizkih cenah. 24-52

Franca Potočnika gostilna „Andemo de Franz“ v ulici Ireneo se priporoča slavnemu občinstvu. Toči izborna vina in ima dobro kuhinjo. Cl.

V gostilni „Alla Croce di Malta“ Piazza della Zonta, točijo se istrska in furlanska vina najboljše kakovosti po 32 kr. liter. Kuhinja dobra in postrežba točna. Vino v sodčkih za družino po 26 kr. l. franko na dom. 13-6

Spoštovanjem
V. COVACCII.

TRŽASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovnih od 50 noč. do vsacega zneska vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9-12. ure popoldne. Ob nedeljah pa od 10-12. ure dop. Obresti na knjižice. 3%

Plačuje vsak dan od 9-12. ure popoldne. Zneske do 100 gld. precej, zneske preko 100 do 1000 gld mora se odpovedati 3 dni, zn-ske preko 1000 gld. pa 5 dni prej.

Ekomptuje menjice domicilirane na tržaškem trgu po 3 1/2%
Posejtuje na državne papirje avstro-ogrske do 1000 gld. po 5%
višje zneske od 1000 do 5000 gld. v 4 1/2%
Večje svote po 4 1/2%

Daje denar proti vknjiženju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru. TRST, 23. Aprila 1892 5-24

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Privilegovano ikropilnice proti peronospori inženirja Živica, so spoznane kot najboljše, ker so najprostejše, najbolj trdne in trpeče; najbolj lahke in hitre v rabi, ker porabijo najmanj tekočine in ker pri vsem tem najmanj stanejo. Podpisana tvrdka jih pripravlja zavolj tega v mnogem številu za prihodnjo spomlad ter pošilja, že zdaj prospekte in cenike brezplačno vsakemu, kdor se oglaš in oddaja obrazce. Priporoča tudi drugo svoje blago in razna svoja dela.

Živic in družb.

v TRSTU, ulica Zonta 5,
inženirski urad, zaloga strojev in dotičnega blaga, zastop tovarnic, mehanična delavnica. 14

Odlikovana zlato medaljo: Bruxelles 1892.

Najboljše sredstvo za

želodec

katero želodec in opravlja prebavnih delov života krepeča in tudi odprti život pospešuje, 9-25 je

tinktura za želodec,

katero pripravlja **Gabrijel Piccoli**, lekar „pri angelju“ v Ljubljani na dunajski cesti.

Cena l stekl. 15 novcev.

Izdelovatelj razpošilja to tinkturo v zabojčkih po 12 steklenic in več: Zabojček z 12 stekl. stane gld. 1.36; s 24 gld. 2.60; s 36 gld. 3.84; s 44 gld. 4.28; 55 stekl. tehta 5 kg s poštno težo in volja gld. 5.28; 110 stekl gld. 10.80. Poštino plača vedno naročnik.

Debiva se v lekarnah v Trstu, na Primorskem, v Istri in Dalmaciji.

Vozni listi in tovorni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz Antverpena direktno v

New Jork & Philadelfijo

koncesijonovana črta, od c. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesijonovani zastop 50-6

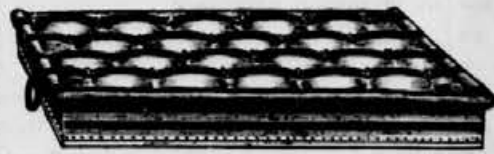
„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17

ali pri

Josip-u Strasser-u

Sditionsbureau für die k. u. k. Staatsbahnen in Innsbruck.

evlilhom preoblečeni ter pri najtežji rabi do 15-20 let nobenih poprav ne zahtevajo. — Pri naročilih z dežele naznani naj se vselej natančno na mera postelje v notranji luči. — Ako se torej dobi za 11 gld. dober, franko doposlan, tapeciran modroc na peresih, je pač neumestno kupovati malovredno nadomestke, kakor žiča-te žimnice, slamnice itd., kateri pravemu namenu, imeti dobro postelj ne vstrožajo.

ANTON OBREZA,

tapecirar v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4.

Ta domača, edina narodna tvrdka te stroke na Slovenskem bodi slav. občinstvu najbolje priporočena za nakupovanje žimnic, salonskih garnitur, divanov, stolov, preprog, zagrinjal in vsaga v tapetnisko obrt spadajočega dela. Ceniki s podobami zastop in franko. — Hitra in poštena postrežba, nizke cene posebno pri bališčih in obširnejih naročilih.

Otročji vozički

jako elegantni fini, in močni dobivajo se pri meni skozi leto in dan in sicer v vseh barvah, kakor rubeče, modre, sivo in olivno po gold. 5.50, 6, 7, 8, 9, 10 in višje po vsaki cen; do 25 gld.

Pri meni je najcenejši kraj za kupovanje otročjih vozičkov. 15-30

Jak. Klemenc

TRST

Via S. Antonio št. 1. priporoča

najnovejše zavratnike iz volne, z žido za gospe in guspice; židane zavratnike, ovratnike in zapestnice za moške; židane rute za moške in ženske; volnene čepice za otroke več vrst; boa, mufe iz kožuhovine, davants Sabo iz suraha in čipke za plese, židane dežnike na izber.

Zagotavlja se točna postrežba pri vmernih cenah. 12-

Kôtranove sladčice

katero izdeluje lekarničar

PRENDINI v Trstu

Telefon št. 334. 19-52

Velika poraba ki je dandanes v navadi rabiti kôtranove izdelke prepričala me je, da sem začel sam izdelovati iz pristnega kôtranovega izvlečka iz Norveškega izvrstne sladčice podobne onim, ki dohajajo iz inozemstva

Te sladčice imajo isto moč kakor kôtranova voda in glavice (Kapsule), lažje se, prožljivo in prebavljivo ter se prodajajo po prav nizki cen. Da se ogne ponarejanju na enaj plati vdobljeno ime izdelovatelja Prendinija in na drugaj besedo Catrame. V Trstu se prodajajo v lekarnici Prendini v škatljicah po 40 kr., prodajajo se tudi v vseh večjih lekarnah v drugih deželah.

Alojzij Suppanz

urar, Corso štv. 39. 25-104

Prodaja in popravlja ure.

Nič več kašlja!

Balzamski petoralški prah ozdravi vsak kašelj, plučni in bronhijalni katar, Dobiva se v odlikovani lokarni. 17-104

PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg. Poštne pošiljatve izvršujejo se neutogoma.

Krasne uzorce zasebnikom pošilja zastopnj in franko.

Bogate knjige z uzorci, kakoršnih še ni bilo, za krojače nefrankovano. Jaz ne popuščam za 2 1/2, ali 3 1/2, goldinarjev pri metru, ne dajem daril krojačem, kakor to dela konkorenci na račun zadnje roke, ampak imam le trdne in čiste cene, tako, da mora kupiti vsak zasebnik dobro in ceno. Prosim torej zahtevati le moje knjige z uzorci. Svarim tudi prod pisni konkurence, ponujajočej dvakrat toliko popustka.

SNOVJI ZA OBLEKE.

Peruvien in dosking za čistito duhovščino, pred pisane snovi za uniforme c. kr. uradnikov, tudi za veterane, ognjegasce, telovadce, livreje, sukna za biljarde in igralne mise, preproge za vozove, loden nepremičen sa lovške sukne, snovij za prati, potne ogrtače od gld. 4-14 itd. — Kdor hoče kupiti vredno, pošteno, trajno, čisto volneno sukne blage, ne pa dober kup cunje, ki so komaj toliko vredna, kolikor se plača krojaču, obrne naj se do

IVANA STIKAROFSKY v BRNU 24-6 (v tem Manchestru Avstrije) 24-3 Največja zaloga fabriškega sukna, v vrednosti 1/2 milijona gld.

Da pojasnim velikost in zmoglost izjavljam, da moja roka združuje največe izvašanje sukna v Evropi, izdelovanje kamgarov, potrebičin sa krojače in veliko knjigovoznic lo za lastne namene: Da se prepriča o vsem tem, prosim slavno občinstvo, da si, kadar mu prilika nanes, ogleda velikanske prostore mojih prodajalnic, kjer ima posla 150 ljudi.

Pošilja se le po poštne povzetju. Dopišuje v nemškem, madjarskem, češkem, poljskem, italijanskem, francoskem in angleškem jeziku.

Čista krv

zdravje!

Tajne bolezni, lišaji, spuščaji, bledost, splošna utrujenost, slabost, se izgubijo pri zdravi krvi. Mi jamčimo za gotovi vseh pri uporabljanju naše metode.

Pri vprašanjih je priložiti povratno marko. 8-13

„Office Paris Sanitas“,

30. Faubourg Montmartre.

Nova patent samotvorna

brizgalnica za trte in rastline

„Syphonia“

prekaša vse do sedaj poznane brizgalnice — ker deluje

SAMOTVORNO.

To dokazuje tisoči pohvalnih pisem.

Slika in popis je zahtevati pri tovarni za gospodarske ter vino-rejske stroje.

PH. MAYFARTH & C.

Wien, II., Taborstrasse 76 10-5

Katalogi zastopnj. Vsprejemajo se zastopniki.

Gostilna s prenočišči „Alla Nuova Abbodanza“

Via Torrente št. 15. (poleg obokov Ciozza najosrednjija lega v Trstu.)

Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2 ur popoldne. Izvrstna namizna in desertna vina, izborna kuhinja, Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Jamčim za točno in vestno postrežbo ter se priporočam blagovoljnaj naklonjenosti slavnega občinstva. Ponižni

104-51

P. Favero.

Petronio & Madalena

(naslednika A. Pipana) na oglu Via Torrente i Ponte della Fabra, priporočata svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svoje bogato zalogo kolonijalnega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla.

DROGERIJA

na debelo in drobno

G. B. ANGELI

104-55 TRST 12-12

Corso, Piazza della Legna št., 1.

Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelok. Lak za kočije, z Angleškega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode.

MINERALNE VODE

iz najbolj znanih vrelcev kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt.